

رویکردهای نوین در مدیریت ورزشی

دوره ۱۰، شماره ۳۶، بهار ۱۴۰۱

ص: ۶۳-۷۹

ارائه مدل گرایش به مهاجرت ورزشکاران نخبه جمهوری اسلامی ایران بر اساس نظریه داده بنیاد

حشمت اله مرادی شرق^{* ۱} - غلامرضا شعبانی بهار^۲ - معصومه مجیدی پرست^۳ - نصرالله عرفانی^۴

۱. دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، دانشگاه بوعلی سینا، همدان، ایران. ۲. استاد تمام مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران. ۳. استادیار مدیریت ورزشی، عضو هیئت علمی دانشگاه

بوعلی سینا، همدان، ایران. ۴. دانشیار گروه روانشناسی، دانشگاه پیام نور، همدان، ایران

(تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۸/۱۸، تاریخ تصویب: ۱۳۹۹/۱۱/۰۷)

چکیده

هدف پژوهش حاضر ارائه مدل گرایش به مهاجرت ورزشکاران نخبه جمهوری اسلامی ایران بود که به صورت کیفی بر مبنای نظریه داده بنیاد اجرا شد. جامعه آماری تحقیق را صاحب نظران و اساتید مدیریت ورزشی و ورزشکاران نخبه تشکیل دادند که به روش نمونه گیری گلوله برفی و تا رسیدن به حد اشباع نظری داده ها و در قالب ۲۶ مصاحبه کیفی انجام گرفت. مقوله های اصلی و فرعی مؤثر بر گرایش به مهاجرت ورزشکاران در سه مرحله کدگذاری باز، محوری و انتخابی، شناسایی و به یکدیگر مرتبط شدند. نتایج نشان داد مجموعه ای از عوامل در کنار یکدیگر و در تعامل باهم در تعیین الگوی مهاجرت ورزشکاران مؤثر هستند که در سه سطح کلان، سطح میانی و سطح خرد تقسیم بندی شدند. عوامل سطح کلان شامل: برخی عوامل موجود در شرایط مداخله گر جهانی و شرایط زمینه ای اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی مدل پارادایمی بودند. عوامل سطح میانی شامل: برخی عوامل موجود در شرایط علی مدل پارادایمی (عوامل مدیریتی، عوامل ساختاری و عوامل تسهیلاتی و رفاهی) بودند که در محیط نزدیک به ورزشکاران و مربوط به متولیان ورزش کشور قرار داشتند. و در نهایت سطح خرد شامل: عوامل فردی و ویژگی های شخصیتی و روان شناختی خود ورزشکاران بود. بر اساس نتایج به دست آمده، پدیده مهاجرت ورزشکاران یک موضوع چندوجهی بوده و هیچ تک عاملی را نمی توان به عنوان عامل مؤثر بر آن معرفی نمود؛ بنابراین باید راهکارهایی مرتبط و متناسب با این عوامل در سه سطح کلان، سطح میانی و سطح خرد برای پیشگیری یا کاهش این پدیده در نظر گرفت.

واژه های کلیدی

گرایش به مهاجرت، مهاجرت ورزشی، نظریه داده بنیاد، ورزشکاران نخبه.

مقدمه

امروزه سرمایه انسانی به‌ویژه نیروی جوان و متخصص نقش اساسی در رشد و توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی هر جامعه دارد. در حقیقت، نیروی انسانی متخصص و بانگیزه، مهم‌ترین سرمایه بشریت در حفظ و توسعه حیات است و پیشرفت و ترقی کشورها در گرو جذب، پرورش، نگهداری و بهره‌برداری صحیح از نخبگان و منابع انسانی فرهیخته است (۹). علی‌رغم تحمل هزینه و سرمایه‌گذاری زیاد کشورهای در حال توسعه برای تربیت این منابع، درست هنگامی که باید از سرمایه‌گذاری‌های انجام‌شده بهره‌مند شوند و از آن در جهت رشد اقتصادی و کاهش شکاف فناوری استفاده کنند، با حرکتی در جهت انتقال سرمایه انسانی خود مواجه می‌گردند (۵). این پدیده که از آن با عنوان «فرار مغزها» یا «مهاجرت نخبگان» یاد می‌شود، به معنای انتقال ذخایر و سرمایه‌های ملی به خارج از کشور و از دست رفتن فرصت‌های توسعه بیشتر بوده و آسیب‌های جبران‌ناپذیری را از لحاظ اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و اقتصادی به این کشورها وارد ساخته و فرصت بهره‌برداری از سرمایه ارزشمند ملی را سلب می‌نماید (۸).

اگرچه مسئله مهاجرت نخبگان پدیده‌ای تازه و نوظهور نیست، اما از چند دهه پیش ابعاد آن گسترده‌تر و کمیت و کیفیت آن تغییر یافته و به یکی از حادترین مسائل و مشکلات کشورهای در حال توسعه، از جمله ایران تبدیل شده است (۹). به گزارش صندوق بین‌المللی پول در سال ۲۰۰۹ ایران به لحاظ مهاجرت نخبگان، در میان ۹۱ کشور در حال توسعه یا توسعه‌نیافته جهان، مقام نخست را دارا بوده است. به استناد همین گزارش سالانه حدود ۱۸۰ هزار ایرانی تحصیل کرده به امید زندگی و یافتن موقعیت شغلی بهتر از کشور خارج می‌شوند، که خروج این تعداد نیروی آموزش‌دیده از کشور معادل خارج شدن سالانه ۵۰ میلیارد

دلار ارز از کشور است (۱۲). همچنین در دهه‌های اخیر سالانه از هر پنج نفری که در المپیادها و مسابقات بین‌المللی رتبه آورده‌اند، چهار نفر (حدود ۹۲ درصد) از کشور مهاجرت کرده‌اند، که بنا بر آمارهای رسمی میزان خسارت وارده به اقتصاد ایران ناشی از عدم توانایی در نگهداشت این سرمایه انسانی، سالانه بیش از ۱۵۰ میلیارد دلار تخمین زده شده است (۱۰). این آمارهای رسمی و غیررسمی ارائه‌شده در خصوص وسعت و دامنه پدیده مهاجرت نخبگان در ایران گویای این واقعیت است که جریان خروج نیروی انسانی متخصص و برخوردار از سرمایه انسانی بالا و کارآمد، به‌صورت یک معضل سیاسی، اقتصادی، اجتماعی در کشور درآمده و بیم‌ها و نگرانی‌های زیادی را در کشور برانگیخته است.

یکی از انواع مهم مهاجرت در کشور که در چند سال اخیر بیشتر رواج داشته و بیش از دیگر اقشار مورد توجه قرار گرفته، مهاجرت نخبگان ورزشی است. هرگاه اسم مهاجرت نخبگان به میان می‌آید، بیشتر نخبگان علمی در ذهن تداعی می‌شود؛ در حالی که مهاجرت نخبگان ورزشی که نماد و سمبل یک ملت در مجامع بین‌المللی هستند، به همان اندازه می‌تواند دارای اهمیت و اثرات زیان‌بار بر کشور باشد. «مهاجرت ورزشی» اصطلاحی است که برای مهاجرت ورزشکاران و یا مربیان ورزشی بکار می‌رود و در سال‌های اخیر مورد توجه قرار گرفته است. در همین زمینه جانسن و انگبرسن (۲۰۱۷) بیان کردند که مهاجرت ورزشکاران موضوع جدیدی نبوده و دارای یک تاریخ طولانی و پیچیده است و نباید از روندها و الگوهای مهاجرت عمومی جدا شود؛ مهاجرت در چارچوب ورزش اغلب بازتابی از الگوهای جهانی و تاریخی مهاجرت است تا اینکه یک پدیده جدا باشد (۱۸). همچنین به گفته سازمان بین‌المللی مهاجرت (IOM) در بازی‌های المپیک ریو (۲۰۱۶) از ۵۵۸

تحقیق در جامعه‌شناسی ورزش همخوانی داشته باشد، باید کارهای بیشتری چه در سطح مفهومی و چه در سطح تجربی انجام شود (۲۴، ۱۶). در همین زمینه جانسن و انگبرسن^۲ (۲۰۱۷) مهاجرت در چارچوب المپیک را بیش از همه بازتابی از الگوهای مهاجرت جهانی می‌دانستند و معتقد بودند کشورها به‌طور فزاینده‌ای از مهاجرت به‌عنوان ابزاری برای تقویت عملکرد المپیک خود استفاده می‌کنند (۱۸). مگوایر^۳ (۲۰۱۱) در چندین مطالعه در زمینه مهاجرت ورزشکاران به این نتیجه رسید که انگیزه‌ها و دلایل مهاجران ورزشی چندوجهی بوده و باید رویکرد وسیعی اتخاذ شود که شامل بررسی روندهای گسترده‌تر سیاسی، تاریخی، جغرافیایی، اجتماعی و فرهنگی جامعه باشد و صرفاً تمرکز بر جنبه‌های اقتصادی نمی‌تواند در این زمینه کافی باشد (۲۰). در همین زمینه بتلهو و اگیرگارد (۲۰۱۱)^۴ نیز دلایل اصلی مهاجرت ورزشکاران را: (۱) منافع اقتصادی، (۲) دستمزد (۳) تجربه فرهنگی (جهان‌وطنی) (۴) جاه‌طلبی‌ها و کسب تجربه‌های بیشتر، معرفی کردند (۱۵). دنیل ریچ و تیناز^۵ (۲۰۱۹) و همچنین وولمن^۶ (۲۰۱۸) به بررسی چرایی و چگونگی مهاجرت ورزشکاران و انگیزه‌های ورزشکاران و فدراسیون‌های ملی، نقش دولت‌ها در اعطاء ملیت به ورزشکاران مهاجر و همچنین قوانین و مقررات فدراسیون‌های بین‌المللی و کمیته بین‌المللی المپیک در خصوص تغییر ملیت پرداخته و به دلایل اقتصادی و ورزشی اشاره داشتند (۲۵، ۲۳).

بررسی تحقیقات داخلی در این زمینه گویای این واقعیت است که باوجود اینکه مهاجرت ورزشکاران در سال‌های اخیر یکی از موضوعات چالشی و دغدغه‌های اساسی متولیان ورزش کشور بوده اما خلأهای عمده‌ای در این زمینه احساس می‌شود. ازجمله اولین پژوهش‌های

ورزشکار نماینده ایالات متحده، ۴۴ ورزشکار متولد خارجی بوده و در ۲۸ کشور مختلف به دنیا آمده بودند. به همین ترتیب، در سال ۲۰۱۲، روزنامه بریتانیا "دیلی میل" گزارش داد که ۶۱ ورزشکار به‌اصطلاح "بریتانیایی غیراصیل"^۱ در طول بازی‌های المپیک لندن در آن سال برای تیم ملی بریتانیا به رقابت پرداختند (۱۸). همچنین در المپیک ریودوژانیرو، ورزشکاران خارجی که تابعیت خود را برای رقابت زیر پرچم کشور جمهوری آذربایجان تغییر داده بودند، بیش از ۶۰ درصد هیئت اعزامی این کشور را تشکیل می‌دادند که از این‌بین، ۷ درصد آن ورزشکاران ایرانی بودند (۲۱). با توجه به این آمار و ارقام به نظر می‌رسد که بازی‌های ورزشی مهم، همچون المپیک جنبه مهاجرتی بیشتری پیدا کرده و تعداد ورزشکاران المپیکی که نماینده کشورهای هستند که در آن به دنیا نیامده‌اند، در حال افزایش است. در کشور ما نیز اگرچه متأسفانه آمار دقیقی از تعداد قهرمانان ورزشی مهاجرت کرده وجود ندارد اما بررسی‌ها نشان از تعداد بالای مهاجرت‌کنندگان در سال‌های اخیر دارد. موضوعی که چند سالی است که زنگ خطر را برای ورزش ایران به صدا درآورده است و تهدید جدی برای آن به حساب می‌آید. پدیده‌ای که از نظر شخصیتی، ورزشی و منابع انسانی به ورزش کشور لطمه وارد کرده و به یک بحران بزرگ تبدیل شده است که روزه‌روز احتمال وسیع‌تر شدن آن وجود دارد.

اگرچه شباهت‌های زیادی بین مهاجرت ورزشکاران و مهاجرت سایر نیروهای ماهر وجود دارد و محققان مهاجرت ورزشی می‌توانند از ادبیات و نتایج تحقیقات جامعه‌شناسان مهاجرت استفاده کنند، اما شواهد نشان می‌دهد تحقیقات در مورد مهاجرت نیروی کار ورزشی در مراحل ابتدایی است و اگر بخواهد با پیشرفت‌های انجام‌شده در زمینه‌های دیگر

4 Botelho & Agegard
5 Reiche, D., & Tinaz, C.
6 Wollmann, A.S

1 Plastic brits
2 Joost Jansen and Godfried Engbersen
3 Maguire, J.A.

سیاست‌گذار و تصمیم‌گیر در حوزه ورزش به این موضوع مهم باشد. امید است دستیابی به پیامدهای مهاجرت ورزشکاران نخبه و راهکارهای پیشنهادی و موردنظر ورزشکاران، اعم از آنان که به هر دلیل از کشور خارج، یا کسانی که در اندیشه مهاجرت از کشور هستند، در زمینه مهار و تخفیف سیل مهاجرت ورزشکاران مثرتر و کاربردی باشد.

روش تحقیق

روش پژوهش حاضر، از نوع پژوهش‌های کیفی است که با استفاده از نظریه داده بنیاد (گراند تئوری) به روش سیستماتیک انجام شده است. جامعه آماری تحقیق را صاحب‌نظران و اساتید مدیریت ورزشی و ورزشکاران نخبه تشکیل دادند که با استفاده از روش نمونه‌گیری گلوله برفی (ارجاع زنجیره‌ای) که نوعی نمونه‌گیری هدفمند است، مورد بررسی قرار گرفتند. نمونه‌گیری هدفمند نمونه‌گیری است که طی آن افراد به خاطر اطلاعات دست اولی که درباره یک پدیده دارند یا به دلیل این‌که پدیده موردنظر را تجربه نموده یا دیدگاه‌های خاصی درباره آن دارند انتخاب می‌شوند، و نمونه‌گیری گلوله برفی، بدین صورت بود که شرکت‌کنندگان، اگر افراد دیگری را می‌شناختند که در زمینه مورد بررسی دارای تجربیات و دیدگاه‌هایی هستند، برای شرکت در مطالعه معرفی می‌نمودند. اصولاً حجم نمونه در پژوهش‌های کیفی و روش نمونه‌گیری نظری بستگی به اشباع نظری داده‌های مورد بررسی دارد؛ لذا در این پژوهش انجام مصاحبه‌های کیفی تا رسیدن به حد اشباع نظری و در قالب ۲۶ مصاحبه کیفی انجام گرفت. تجزیه و تحلیل داده‌ها در این پژوهش با استفاده از الگوی پیشنهادی استراس و کوربین^۱ به صورت کدگذاری در سه سطح کدگذاری باز، کدگذاری محوری و کدگذاری انتخابی صورت

دانشگاهی که در داخل کشور در این زمینه انجام شده است مربوط به باقری و همکاران (۱۳۹۷) بوده که در یک مطالعه کیفی به بررسی عوامل مهاجرت ورزشکاران نخبه ایران پرداختند، نتایج پژوهش این محققین فهرستی از عوامل مؤثر بر مهاجرت ورزشکاران مشتمل بر ۲۱ گویه (کد) را نشان داد که در چهار دسته: عوامل اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و حرفه‌ای دسته‌بندی شدند (۲). سایر بررسی‌های انجام‌شده در زمینه مهاجرت ورزشکاران نخبه و عوامل مؤثر بر آن، به صورت شفاهی و بر اساس قضاوت‌های کلی در تقبیح این موضوع و با انکار وجود آن بوده است. لذا بی‌هیچ تردید می‌بایست اذعان داشت، فقر منابع نظری، تجربی و پژوهشی پیرامون این پدیده و مهجور و مغفول ماندن این موضوع مهم در ادبیات پژوهشی کشور، کاملاً مشهود است. لذا در این پژوهش بر آن شدیم تا در یک مطالعه کیفی به بررسی دقیق‌تر و عمیق‌تر این موضوع پرداخته و با واکاوی ابعاد پنهانی آن، دلایل و عوامل مؤثر در گرایش به مهاجرت ورزشکاران، پیامدها و راهکارهای پیشگیری از آن را مورد بررسی قرار دهیم.

با توجه به اینکه موضوع مهاجرت ورزشکاران، صرفاً یک رفتار اجتماعی یا کنش جمعیتی صرف نبوده، بلکه یک کنش اجتماعی معنادار، بانگیزه‌های ذهنی و برخاسته از یک بستر معنایی خاص با پس‌زمینه چندبعدی است، نمی‌توان آن را با نگاهی یک‌سویگر مورد مطالعه و ارزیابی قرار داد؛ لذا به نظر می‌رسد مطالعه کیفی و جامع در این زمینه می‌تواند درک واقع‌بینانه‌تر و کامل‌تری از علل، بسترها (زمینه) و پیامدهای مهاجرت ورزشکاران به دست داده و زوایای زیرین معنایی و ذهنی برخورد با این پدیده را بهتر روشن سازد. این پژوهش علیرغم همه کاستی‌ها می‌تواند دست‌مایه بنیادینی برای انجام تحقیقات ثانوی دیگر باشد که حاصل آن، جلب توجه و اهتمام جدی مسئولان نهادهای

دقیق مصاحبه‌ها، تلاش شد تا حدودی این بخش از روایی تحقیق نیز تأمین گردید.

نتایج و یافته‌های تحقیق

یافته‌های پژوهش با استفاده از تحلیل هم‌زمان و فرایند کدگذاری، حین و پس از انجام مصاحبه‌ها به دست آمد که به تفکیک ارائه می‌گردد. در این پژوهش گرایش به مهاجرت در مرکز فرایند قرار گرفت و مقوله‌های دیگر در قالب مدل پارادایمی به آن ربط داده شد.

۱. شرایط زمینه‌ای (بستر حاکم)

در این بخش به شرایط کلی و عمومی نامناسب می‌پردازیم که زمینه و بستر را برای مهاجرت همه نخبگان از جمله نخبگان ورزشی را به خارج از کشور فراهم می‌کند. براساس تحلیل نظرات شرکت‌کنندگان در این پژوهش، چهار مقوله اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی به عنوان عوامل زمینه‌ای شناسایی شدند که کمبودهای موجود در این چهار حیطه تأثیر مستقیمی را بر مهاجرت قهرمانان ورزشی دارد. (جدول شماره ۱)

گرفت. در این الگو، مقوله‌ها در شش دسته: شرایط علی، شرایط زمینه‌ای، پدیده یا مقوله محوری، شرایط مداخله‌گر، راهبردها و پیامدها دسته‌بندی شدند.

در تحقیق کیفی تلاش می‌شود به دلیل استدلال‌های غیر اثبات‌گرایانه از مفاهیم اعتبار و روایی دوری شود و از مفاهیم دیگری که ویژگی‌های تحقیق کیفی را به روش‌های دیگر مطرح کرده و ارزیابی می‌کنند، استفاده شود. از جمله معیارهای کیفی که محققان برای ارزیابی کیفیت این‌گونه تحقیقات مورد استفاده قرار می‌دهند شامل: قابل قبول بودن^۱ (مقبولیت)، انتقال‌پذیری^۲ و تأیید پذیری^۳ بجای معیارهای کمی برای تحقیقات است. مقبولیت یعنی داده‌ها و یافته‌های روش کیفی باید قابل پذیرش و قابل اعتماد باشند و این درگرو جمع‌آوری داده‌های حقیقی است. در این پژوهش سعی شد با تلفیق داده‌های مختلف از منابع گوناگون مانند مصاحبه، مشاهده، مستندات و توصیف دقیق داده‌ها، کفایت بررسی داده‌ها و اشباع و درنهایت بهره‌گیری از مشاوران مختلف در انجام مصاحبه‌ها و تحلیل داده‌ها، به این بخش از روایی (روایی درونی)، توجه شود. انتقال‌پذیری نشانگر تعمیم‌پذیری نتایج حاصله به سایر گروه‌ها و محیط‌های مشابه است که با وجود اینکه خارج از توانایی پژوهشگر کیفی است، اما سعی شد با توصیف دقیق از تحقیق، مشارکت‌کنندگان و روش‌شناسی، مرور مصاحبه‌ها و استخراج حداکثری و غیرتکراری مطالب، تا حدودی این بخش از روایی پژوهش (روایی بیرونی) نیز تأمین گردد. درنهایت تأیید پذیری نتایج پژوهش کیفی هنگامی تحقق می‌یابد که سایر محققان بتوانند به روشنی مسیر تحقیق و اقدامات انجام‌شده توسط محقق را دنبال کنند؛ در این پژوهش با بررسی و ممیزی دقیق جزئیات و ثبت ضبط

جدول شماره (۱) مفاهیم و مقوله‌های شناسایی شده مرتبط با شرایط زمینه‌ای

مقوله کلی	مقوله فرعی	کدهای باز (مفاهیم)
اقتصادی		دفاعه‌های داخلی (عوامل رانشی): نرخ بیکاری بالا، فقر و درآمد کم، نبود فرصت‌های شغلی مناسب، پایین بودن حقوق و دستمزد، هزینه‌های بالای زندگی، تورم زیاد، عدم تناسب و تعادل درآمد با هزینه، کمبود امکانات رفاهی، فسادها و سوءاستفاده‌های مالی، کشمکش‌ها و بحران‌های اقتصادی، روند کند رشد اقتصادی، کثرت نیروی کار، اقتصاد توسعه‌نیافته و نارسایی‌های اقتصادی، نبود رقابت سالم اقتصادی، شکاف اقتصادی چشمگیر با کشورهای پیشرفته، نبود نظام مالیاتی مناسب، نبود توزیع عادلانه ثروت
		جاذبه‌های خارجی (عوامل کششی): توسعه اقتصادی و آینده اقتصادی بهتر، تقاضا برای نیروی کار، امنیت مالی، نظم و ثبات اقتصادی، وجود فرصت‌های شغلی، دسترسی به دستمزد بیشتر، امکانات و خدمات مادی و رفاهی بهتر برای زندگی
اجتماعی		دفاعه‌های داخلی (عوامل رانشی): فاصله طبقاتی زیاد، تبعیض‌های اجتماعی، ناهماهنگی میان تخصص و مسئولیت‌ها، عدم شایسته‌سالاری، عدم رضایت شغلی، نبود امنیت شغلی، کمبود امکانات و کیفیت پایین خدمات، کیفیت زندگی و رفاه اجتماعی پایین، توجه کم به حقوق زنان و محدودیت اجتماعی آنان در جامعه، بها ندادن به حقوق شهروندی، ضعف در انسجام و اعتماد اجتماعی، سرمایه‌های اجتماعی پایین، ضعف در تبیین و اجرای قانون و ضابطه‌مداری، رواج رابطه‌مداری و پارتی‌بازی، عدم انطباق سطح استانداردهای زندگی با معیارهای جهانی، رفاه و عدالت اجتماعی غیر فراگیر و ناکارآمد
	شرایط زمینه‌ای	جاذبه‌های خارجی (عوامل کششی): نظم و قانون اجتماعی، رفاه بیشتر (سطح بالاتری از کیفیت زندگی)، آسایش روانی و اجتماعی بهتر برای خود و خانواده، فراهم بودن فرصت‌های بهتر برای فرزندان، رعایت حقوق اجتماعی افراد، امید به زندگی بهتر و بالاتر، استانداردهای بالاتر زندگی و کیفیت بالای خدمات اجتماعی، توجه به اصل مهارت و شایستگی در واگذاری امور، وجود شانس‌های متعدد برای تغییرات موفقیت‌آمیز در زندگی، اهمیت و جایگاه بالای قانون در جامعه
فرهنگی		دفاعه‌های داخلی (عوامل رانشی): نامطلوب بودن وضعیت تکریم افکار و اندیشه‌ها، وجود برخی عناصر و رفتارهای فرهنگی نامناسب در جامعه مثل حسادت‌ورزی و تخریب شخصیتی، نظام آموزشی ناکارآمد، کمبود امکانات آموزشی و تحصیلی، حاشیه‌نشینی سیاسی و حرفه‌ای و اجتماعی نخبگان، بوروکراسی بیش‌ازحد و ضعف کارآمدی آن‌ها، کاهش اعتمادبه‌نفس در جامعه، مشکلات ازدواج و تشکیل خانواده جوانان
		جاذبه‌های خارجی (عوامل کششی): جذابیت‌های تحصیلی و پژوهشی، توجه بیشتر به حقوق زنان در جامعه، اهمیت قائل شدن برای نخبگان و منزلت اجتماعی بالاتر در کشورهای توسعه‌یافته، بها دادن به خلاقیت و نوآوری، سیستم آموزشی مدرن و کارآمد و ارائه خدمات آموزشی باکیفیت بالا، سطح علمی بالاتر، فرهنگ کارآفرینی قوی، وجود فرصت‌های بیشتر برای آموختن، باز بودن فضای فرهنگی و اعتقادی
سیاسی		دفاعه‌های داخلی (عوامل رانشی): محدودیت آزادی‌های فردی و اجتماعی، عدم ثبات سیاسی و تغییرات گسترده، نارضایتی از عملکرد برخی نهادهای اجرایی، عدم سلامت فضای سیاسی کشور و رقابت‌های ناسالم جناح‌های سیاسی، تصور منفی و بی‌اعتمادی نسبت به برخی نهادهای اجرایی، تهدید جنگ و تحریم‌های سیاسی، علمی و اقتصادی، محدودیت در ارتباطات گسترده بین‌المللی، وجود احساس تبعیض‌های نژادی و قومی، نبود جایگاه حقوقی مناسب برای تشکل‌های غیردولتی، مداخله گروه‌های سیاسی در توزیع نابرابر ثروت در جامعه، سوگیری برخی مطبوعات و رسانه‌های جمعی در انتشار اطلاعات
		جاذبه‌های خارجی (عوامل کششی): دموکراسی بیشتر، تمرکززدایی، احساس آزادی فردی بیشتر در بیان و اندیشه، ثبات سیاسی، حقوق سیاسی و آزادی‌های مدنی بالا، احساس آرامش و امنیت فکری در یک جامعه آزاد

شرایط مداخله‌گر به شرح زیر شناسایی شدند. (جدول

۲. شرایط مداخله‌ای (میانجی)

شماره ۲)

شرایط مداخله‌ای شرایط عام‌تری هستند که به‌عنوان

تسهیل‌گر و یا محدودکننده بر گرایش به مهاجرت اثرات

مثبت یا منفی دارند. در این تحقیق مفاهیم و مقوله‌ها

جدول شماره (۲) مفاهیم و مقوله‌های شناسایی شده مرتبط با شرایط مداخله‌گر

مقوله کلی	مقوله فرعی	کدهای باز (مفاهیم)
شرایط مداخله‌ای	عوامل جمعیت‌شناختی و ویژگی‌های فردی و شخصیتی	سن، جنس، شغل، محل تولد و سکونت (منشأ جغرافیایی)، وضعیت تأهل، روابط خانوادگی، شخصیت، جاه‌طلبی و آرمان‌گرایی، تحصیلات، رشته ورزشی، سابقه عضویت در تیم ملی و سابقه قهرمانی و ورزشی، سطح قهرمانی، قومیت، میزان درآمد، میزان آرزومندی و نیاز به پیشرفت و ترقی خواهی، احساس عقب‌ماندگی، نگرش انتقادی و ارزیابی منفی نسبت به شرایط داخلی، تمایل به حفظ سلیقه‌ها و سبک‌های فردی زندگی، میزان تعلق و وابستگی به خانواده و خویشان، فضای فکری حاکم بر خانواده و دوستان و اطرافیان، میزان استفاده از وسایل ارتباطی، میزان احساس وابستگی و تعلق به قوم، میهن و دین (هویت ملی و دینی)، طبقه اجتماعی، میزان و روند سازگاری فرد، مهارت‌های زبانی، تجربیات شغلی و حرفه‌ای، میزان ریسک‌پذیری، نظام باورداشته‌ها و اعتقادات ایدئولوژیک، مهاجرت اقوام و دوستان و تشویق آن‌ها
		فرایندهای جهانی شدن و ارزش‌های جهان‌وطنی، توسعه سیستم‌های ارتباطی و کاهش فاصله اطلاعاتی، بعد مسافت بین مبدأ و مقصد، توسعه فناوری‌های ارتباطی و حمل‌ونقل، اندازه جمعیت (اضافه جمعیت نسبی کشور)، رشد جمعیت در کشور مبدأ، اندازه کشور مبدأ و مقصد، هم‌جواری جغرافیایی و روابط نزدیک میان کشور مبدأ و مقصد و اشتراکات فرهنگی (قومیت و زبان)، موانع قانونی و حقوقی مثل قوانین مهاجرت، شرایط بازگشت دوباره به وطن، میزان، منزلت و جایگاه مهاجرین در کشور مقصد، توجه به حقوق مهاجران و مهاجرپذیر بودن مقصد و وجود قوانین مناسب مهاجرت در مقصد
	عوامل کلان جهانی (عوامل موجود در جریان مهاجرت از مبدأ به مقصد)	

شرایط منجر به مهاجرت یا افزایش گرایش به مهاجرت ورزشکاران خواهد شد. بر اساس تجزیه و تحلیل مصاحبه‌های انجام‌شده، شرایط علی تأثیرگذار بر پدیده مهاجرت ورزشکاران مطابق با جدول زیر هستند. جدول شماره (۳)

۳. شرایط علی

این بخش، به صورت اختصاصی به علل و عوامل کاملاً مرتبط و نزدیک با ورزش در گرایش به مهاجرت ورزشکاران، می‌پردازد. شرایط علی به نوعی علت اصلی و دلیل غایی فرد ورزشکار برای مهاجرت است و در اکثر مواقع وجود این

جدول شماره (۳) مفاهیم و مقوله‌های شناسایی شده مرتبط با شرایط علی

مقوله کلی	مقوله فرعی	کدهای باز (مفاهیم)
شرایط علی	فردی	کسب تجربه‌های جدید، ارتقای مهارت‌های ورزشی، اثبات توانایی‌های حرفه‌ای ورزشی، امکان ترقی و پیشرفت جایگاه بین‌المللی فرد، رسیدن به حداکثر بازدهی و اوج عملکرد ورزشی پس از مهاجرت، کمرنگ شدن معنویت و منش پهلوانی، کاهش حس وطن‌دوستی و وطن‌پرستی (هویت و غرور ملی) در بین ورزشکاران، مادی‌گرایی بیش‌ازحد در ورزشکاران، توقع بالای ورزشکاران
		عدم به‌کارگیری مربیان مجرب و کارآزموده، وجود تبعیض یا احساس تبعیض در بین ورزشکاران رشته‌های مختلف در تمامی زمینه‌ها، تبعیض بین رشته‌های ورزشی و توجه ویژه به برخی رشته‌های خاص، مکانیزم‌های نامناسب در انتخاب ورزشکاران و مربیان تیم ملی، عدم شایسته‌سالاری و ایجاد فرصت برابر برای تمامی ورزشکاران، نظام مدیریتی ناکارآمد در سطوح فوقانی مدیریت ورزش کشور، عدم استفاده و بهره‌گیری از تخصص، توانایی و مهارت نخبگان ورزشی حال حاضر و گذشته، تعطیلی لیگ‌ها یا عدم برگزاری منظم آن در تمامی رشته‌های ورزشی، محدودیت‌ها در عرصه رقابت‌های بین‌المللی مانند ممنوعیت مسابقه در برابر بعضی کشورها، عدم توجه کافی به ورزشکاران سطوح پایه، نگاه ابزاری به ورزش در سطح مدیریت فوقانی، ایجاد فرهنگ مهاجرت در بین ورزشکاران به دلیل تبلیغات مثبت و اظهار رضایت و تشویق ورزشکاران مهاجرت کرده، ترویج نوعی سوءظن و دید منفی عمومی نسبت به درآمدهای ورزشکاران حرفه‌ای در کشور، عدم مصرف بهینه بودجه حوزه ورزش، عدم اعزام تیم‌های برخی رشته‌های ورزشی به مسابقات بین‌المللی
ساختاری		ناکافی بودن امکانات و تجهیزات آزمایشگاهی ورزش حرفه‌ای، عدم توجه کافی به ورزش بانوان، نگرش نامناسب نسبت به ورزش حرفه‌ای بانوان، محدودیت‌های فرهنگی مثل نوع پوشش و حجاب در ورزش حرفه‌ای بانوان، کم بودن ظرفیت جذب اقتصادی ورزش در کشور، عدم سرمایه‌گذاری مناسب حامیان مالی و بخش خصوصی در ورزش، کمبود و حتی نبود

زیرساخت‌های مناسب ورزشی، نبود امکانات و سخت‌افزارهای لازم در سطح استانداردهای جهانی برای تمامی رشته‌های ورزشی، مرکزگرایی و توزیع ناعادلانه امکانات و تجهیزات ورزشی در مناطق مختلف کشور (تمرکز بیش از حد منابع و امکانات و تجهیزات در پایتخت و عدم توجه به شهرستان‌ها)، عدم توانایی در برگزاری و میزبانی رویدادها و تورنمنت‌های بزرگ ورزشی در تمامی رشته‌ها در کشور، ناکافی بودن بودجه‌های تخصصی ورزشی، وجود خدمات زیربنایی مطلوب، امکانات و تجهیزات پیشرفته و بروز ورزشی در تمامی رشته‌ها در کشورهای مقصد، وجود بستر و شرایط مناسب انجام فعالیت‌های ورزشی حرفه‌ای و شانس بیشتر برای موفقیت در کشورهای مقصد، نبود تشکلهای و اتحادیه‌های کارآمد جهت حمایت کافی از حقوق ورزشکاران حرفه‌ای در بدنه ورزش کشور، عدم توجه اجتماعی به جایگاه و اهمیت ورزش در جامعه (ناباوری به ورزش و دستاوردهای ورزشی)

مشکلات اقتصادی و نامناسب بودن وضعیت معیشتی ورزشکاران حرفه‌ای، عدم حمایت مالی مناسب از ورزشکاران ملی‌پوش در دوران قهرمانی، نظام حقوق و مزایای بسیار ناکافی و ناکارآمد برای قهرمانان ورزشی، عدم اختصاص پاداش‌های مادی مناسب برای ورزشکاران موفق در میدان‌های بین‌المللی، کم‌توجهی و کم‌لطفی به قهرمانان ورزشی، عدم رعایت شأن و منزلت اجتماعی آنان در جامعه، فراهم نبودن زمینه برای اشتغال متناسب با تخصص و توان قهرمانان ورزشی کشور، عدم تأمین فرصت شغلی، امنیت شغلی و آینده شغلی برای قهرمانان ورزشی، قوانین مناسب و مطلوب مهاجرت ورزشکاران نخبه در کشورهای مقصد و ارائه تسهیلات مطلوب به ورزشکاران حرفه‌ای (پیشنهادهای مالی مناسب)، تفاوت چشمگیر میزان دستمزد دریافتی، تسهیلات ارائه‌شده توسط سازمان‌های بین‌المللی ورزشی برای فعالیت ورزشکاران مهاجر در کشورهای مقصد، عدم تأمین امکانات و خدمات رفاهی و تفریحی و فقدان پوشش بیمه‌ای و درمانی مناسب برای قهرمانان ورزشی حال و گذشته، عدم برنامه‌ریزی مناسب جهت تسهیل مسئله نظام‌وظیفه و سربازی قهرمانان ورزشی رشته‌های مختلف، ناکارآمدی و ضعف قوانین حمایتی از نخبگان ورزشی، عدم اطمینان از آینده خود و خانواده پس از کناره‌گیری و بازنشستگی از ورزش قهرمانی

تسهیلاتی و رفاهی

که می‌تواند در حل مسئله مهاجرت ورزشکاران راهگشا

باشد. در زیر مفاهیم و مقوله‌های مرتبط با این بعد از مدل ارائه شده است. جدول شماره (۴)

۴. راهبردها و اقدامات

راهبردها مجموعه تدابیری است که برای مدیریت یا پاسخ به پدیده‌ی تحت بررسی اتخاذ می‌شود. در این پژوهش اقدامات و راهبردها، کنش‌ها و فعالیت‌هایی هستند

جدول شماره (۴) مفاهیم و مقوله‌های شناسایی شده مرتبط با راهبردها و اقدامات

مقوله کلی	مقوله فرعی	کدهای باز (مفاهیم)
راهبردها	سطح ملی و کلان	هماهنگی کامل کلیه نهادهای ذی‌ربط علمی، فرهنگی، سیاسی، اقتصادی در زمینه پیشگیری از مهاجرت نخبگان، توسعه همه‌جانبه در ابعاد اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، سیاسی در کشور، تأمین امکانات رفاهی، گسترش آزادی‌های فردی و اجتماعی، گسترش روابط سیاسی، علمی، اقتصادی و ورزشی با جهان، رفع چالش‌های موجود در روابط خارجی با دنیا، توسعه اعتماد و سرمایه اجتماعی در کشور، توسعه میزان مشارکت اجتماعی و سازوکارهایی که موجب پیوستگی بیشتر فرد به جامعه می‌شوند، گسترش همبستگی و انطباق اجتماعی بیشتر در جامعه، گسترش فضاهای بحث و انتقاد در جامعه، ایجاد فضای فکری دموکراتیک در چارچوب قانون اساسی، احترام به آزادی‌های فردی، اهمیت دادن به موضوع مهاجرت نخبگان در سطوح بالای کشور، ایجاد یک عزم ملی در کاهش مهاجرت
	سطح میانی (سازمان‌ها و نهادهای متولی ورزش)	رفع حاکمیت روابط شخصی و برخورد‌های سلیقه‌ای در فدراسیون‌ها، رفع تبعیض‌ها و توجه به شایسته‌سالاری در نهادهای متولی ورزش، مکانیزم مناسب و عادلانه در انتخاب ورزشکاران و مربیان تیم ملی، ایجاد فرصت یکسان برای همه ورزشکاران برای نشان دادن شایستگی‌ها، استفاده از مربیان مجرب و با دانش در رأس تیم‌های ملی، فراهم کردن امکان رشد و پیشرفت مداوم ورزشکاران، تصویب قانون‌گزینش استخدام ورزشکاران برجسته و قهرمانان ورزشی، فراهم نمودن بستری برای دسترسی قهرمانان ورزشی به مشاغل مرتبط با حوزه تخصصی خود همراه با درآمد مناسب، ایجاد زیرساخت‌ها و فضاهای ورزشی مجهز و پیشرفته، افزایش بودجه فدراسیون‌ها و ورزش به صورت کلی، گسترش مشارکت بخش غیردولتی و نهادها و حامیان مالی در ورزش، برگزاری لیگ‌های منظم در تمامی رشته‌های ورزشی، کاهش فاصله کیفی لیگ‌های داخلی با لیگ‌های جهانی، توزیع عادلانه امکانات و منابع ورزشی در تمامی استان‌های کشور، ایجاد بسترها و ظرفیت‌های لازم برای تمامی رشته‌های ورزشی بدون تبعیض، ایجاد فرصت مشارکت و حقوق برابر برای زنان

ورزشکار، فراهم کردن امکانات و زیرساخت‌های مناسب ورزش بانوان، استفاده از توان علمی و تخصصی ورزشکاران نخبه در چرخه تصمیم‌گیری‌ها و سیاست‌گذاری‌های کلان ورزش کشور، بهبود نگرش نسبت به جایگاه ورزش و ورزشکار در کشور، کاهش شکاف و ناهماهنگی میان تخصص و مسئولیت‌ها در امور مربوط به ورزش، پرهیز از سیاسی شدن فضای ورزشی کشور، افزایش سطح آموزش‌ها و تمرینات ورزشکاران با بهره‌گیری از آخرین دستاوردهای علمی ورزش، کسب کرسی‌های ورزشی بین‌المللی و تأثیرگذاری در تصمیم‌گیری‌های آن‌ها، ایجاد حساسیت در مؤسسات و نهادهای ورزشی و دستگاه‌های مختلف دولتی نسبت به موضوع مهاجرت ورزشکاران، ایجاد واحدی در زمینهٔ پیشگیری از مهاجرت در وزارت ورزش یا فدراسیون-ها، تدوین قوانین و طرح‌های حمایتی از ورزشکاران برجسته در نهادهای عالی قانون‌گذاری (خدمت سربازی قهرمانان)، تدوین سیاست‌های تشویق بازگشت قهرمانان مهاجر به ایران و ایجاد شرایط مساعد برای بازگشت آنان، ایجاد و گسترش انجمن‌ها و بنیادهایی برای حمایت و پشتیبانی از قهرمانان ورزشی حال و گذشته، فراهم کردن تسهیلات اعزام به مسابقات و تورنمنت‌های مهم و بین‌المللی برای ورزشکاران همه رشته‌ها

افزایش حس وطن‌دوستی و تعلق به وطن و دین در بین ورزشکاران تیم ملی (تقویت هویت ملی و هویت دینی)، آموزش‌های اعتقادی و فرهنگی مناسب به ورزشکاران، بهبود روحیهٔ از خودگذشتگی و منش پهلوانی، تقویت احساس مسئولیت ورزشکاران نسبت به مردم و کشور خود، حفظ شأن اجتماعی و ایجاد فضای مطلوب اجتماعی (منزلت اجتماعی) برای قهرمانان ورزشی، ارزشمند جلوه دادن فعالیت ورزشکاران در داخل با وجود محدودیت‌ها، فراهم آوردن امنیت و آرامش خاطر برای ورزشکاران در دوران قهرمانی و تقویت اطمینان به آینده در دوران بازنشستگی، کاهش مشکلات و تنگناهای اقتصادی ورزشکاران، ارتقاء سطح درآمدی و ایجاد شرایط بهتر کاری برای قهرمان، رسیدگی به امور رفاهی و تفریحی ورزشکاران نخبه، ارتقای سطح زندگی و حل مشکلات فردی قهرمانان، تأمین نیازهای مادی و معنوی ورزشکاران، توجه به ورزشکاران ساکن در سایر شهرستان‌های کشور

سطح خرد
(ورزشکاران)

۵. پیامدها و منفی مهاجرت ورزشکاران در جدول شماره (۵) نشان

داده شده است.

پیامدها، نتایج و پیامدهای مورد انتظار اعم از ملموس

و غیرملموس، از پدیده مورد مطالعه است. پیامدهای مثبت

جدول شماره (۵) مفاهیم و مقوله‌های شناسایی شده مرتبط با پیامدها

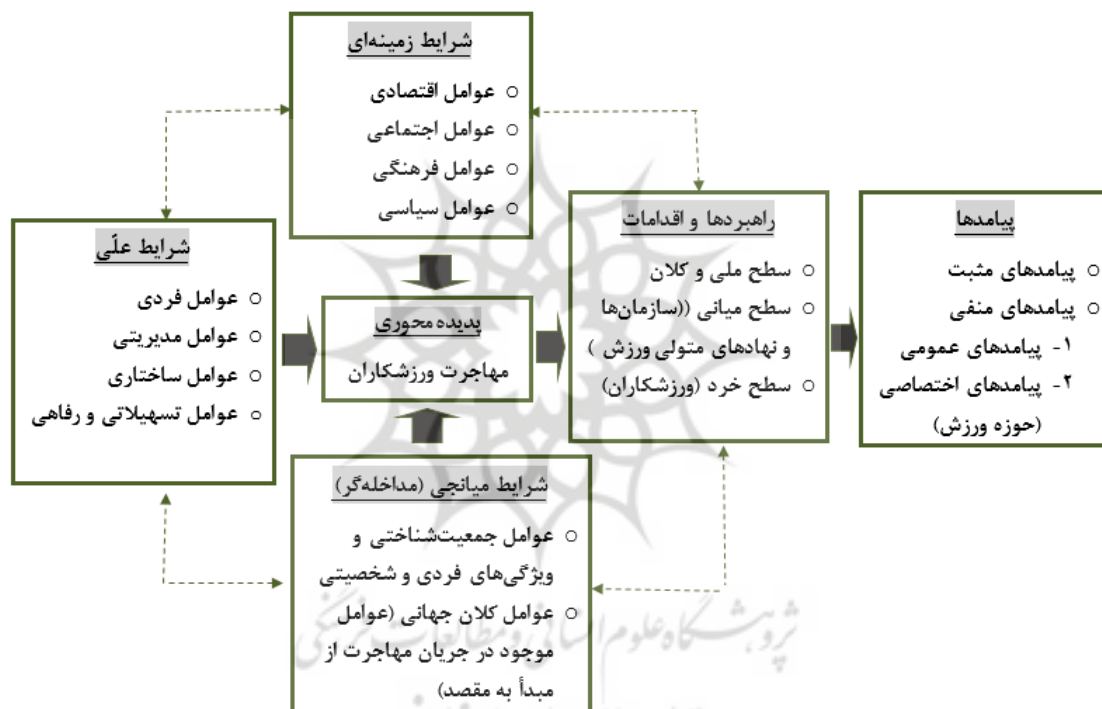
مقوله کلی	مقوله فرعی	کدهای باز (مفاهیم)
پیامدها	پیامدهای مثبت	افزایش سرمایه انسانی و تجربیات ورزشکاران مهاجر، امکان شکوفایی استعداد ورزشکاران مهاجرت کرده، امکان بازگشت و انتقال دانش و مهارت‌های بیشتر و بروزتر به کشور توسط آنان، احتمال بازگشت منابع اقتصادی و پول به کشور، محدود شدن تنش‌ها و رقابت‌های پرتنش بین ورزشکاران تیم ملی، ایجاد فرصت مناسب برای سایر ورزشکاران کشور مبدأ
	پیامدهای منفی	پیامدهای عمومی: (آسیب‌های اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی): هدر رفتن هزینه‌های آموزش و سایر هزینه‌ها، تضعیف موجودی سرمایه و اعتماد تعمیم‌یافته اجتماعی (تضعیف سرمایه و اعتماد اجتماعی)، کاهش احساس تعلق به جامعه، خدشه‌دار شدن هویت ملی و غرور ملی در بین عموم مردم، پیامدهای سیاسی و تخریب اعتبار و وجهه کشور در عرصه بین‌الملل، دامن زدن به ایران‌هراسی، ایجاد سروصداها و شوهای تبلیغاتی و تشدید تبلیغات علیه منافع سیاسی و ملی، خروج ژن نخبگی (مهاجرت ژن‌ها) از کشور و ضعف منابع انسانی بااستعداد کشور در آینده، کاهش جمعیت کشور به لحاظ کیفی (کاهش بهره هوشی جمعیت کشور)، کاهش سرمایه انسانی لازم برای رشد و توسعه در آینده
		پیامدهای اختصاصی (حوزه ورزش): تضعیف ورزش قهرمانی و سوق آن به توسعه‌نیافتگی و عقب‌ماندگی، افزایش شکاف ورزش کشور با کشورهای توسعه‌یافته و کاهش سرعت پیشرفت آن، کاهش انگیزه ورزشکاران جوان و عدم ظهور استعداد‌های جدید، عدم احساس تعلق قهرمانان به جامعه و کاهش حس وفاداری نسبت به تیم ملی در بین سایر ورزشکاران، کاهش قابلیت ورزش برای کاربرد اندوخته‌های خود در حال و آینده، تشدید فرآیند مهاجرت ورزشکاران و اپیدمی شدن آن بین همه ورزشکاران، جریحه‌دار شدن احساسات و تضعیف اعتبار و وجهه ورزش در بین مردم و کاهش طرفداران آن، ایجاد دید منفی نسبت به ورزشکاران و کاهش منزلت

اجتماعی آنان در بین عموم مردم، بالارفتن سطح توقعات و انتظارات سایر ورزشکاران، کاهش توان رقابت‌پذیری ورزش کشور در عرصه بین‌المللی و تضعیف آن، کاهش سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در عرصه ورزش، کاهش کیفیت فنی تیم‌های ملی و لیگ‌های داخلی

کدگذاری محوری:

کدگذاری محوری عبارت است از سلسله رویه‌هایی که از طریق پیوند میان مقوله کلی و مقوله‌های فرعی، داده‌ها را به یکدیگر ارتباط می‌دهد و به فرآیند شکل‌دهی مقوله‌ها (اصلی و فرعی) اشاره دارد. این کار با استفاده از یک پارادایم

(مدل الگویی یا سرمشق) انجام می‌شود تا روابط بین شرایط علی، پدیده محوری، شرایط زمینه‌ای، شرایط میانجی، استراتژی و پیامدها را نشان دهد که در شکل شماره (۱) بیان می‌شود.

شکل شماره (۱). مدل پارادایمی گرایش به مهاجرت ورزشکاران نخبه

فهم خود از متن پدیده مورد مطالعه، مدل پارادایم را به صورت روایتی عرضه می‌کند یا مدل پارادایم را به هم می‌ریزد و به صورت ترسیمی نظریه نهایی را نشان می‌دهد. در حقیقت، این مرحله، فرایند یکپارچه‌سازی و بهبود نظریه است. لذا با توجه به تحلیل مقوله‌های به دست آمده و فرایند قیاس و استقرای مستمر همان‌طور که در شکل شماره (۲) مشاهده می‌شود، عوامل اثرگذار بر گرایش به مهاجرت ورزشکاران بدین گونه ترسیم شد. هدف از این کدگذاری

کدگذاری انتخابی

کدگذاری انتخابی نتایج گام‌های قبلی کدگذاری را به کار برده، مقوله‌ی اصلی را انتخاب می‌کند و آن را به شکلی نظام‌مند به سایر مقوله‌ها ارتباط داده، ارتباطات را اعتبار می‌بخشد و مقوله‌هایی که نیاز به تصفیه و توسعه بیشتر دارند را توسعه می‌دهد. جهت‌گیری کدگذاری گزینشی به سمت یکپارچه کردن مقولات مختلف در شکل یک طرح تئوریکی کلان است، لذا در این مرحله پژوهشگر برحسب

ارائه تصویری اجمالی از عوامل مؤثر بر گرایش به مهاجرت ورزشکاران نخبه بود.

شکل شماره (۲). عوامل مؤثر بر گرایش به مهاجرت ورزشکاران نخبه

بحث و نتیجه‌گیری

آموزش؛ پیامدهای اجتماعی از قبیل تضعیف سرمایه و اعتماد اجتماعی، خدشه‌دار شدن هویت و غرور ملی؛ پیامدهای سیاسی و فرهنگی مانند تخریب اعتبار و وجهه کشور در عرصه بین‌الملل، ایجاد سروصداها و شوهای تبلیغاتی و تشدید تبلیغات علیه منافع سیاسی و ملی اشاره کرد. نتایج پژوهش حاضر در زمینه پیامدهای منفی مهاجرت ورزشکاران نخبه همسو با نتایج پژوهش محققانی دیگری چون صالحی‌عمران (۱۳۸۵) و موسوی راد و قدسیان (۱۳۹۴) بود (۸، ۱۴). علاوه بر پیامدهای منفی عمومی، خروج ورزشکاران نخبه نتایج سوئی نیز در زمینه اختصاصی ورزش دارد که از جمله آن‌ها می‌توان به تضعیف ورزش قهرمانی، کاهش انگیزه ورزشکاران جوان و عدم ظهور استعدادها، جدید، تضعیف اعتبار و وجهه ورزش در بین مردم و تشدید فرآیند مهاجرت ورزشکاران، اشاره کرد. در همین زمینه و همسو با نتایج پژوهش حاضر، باقری و

به‌طور کلی نخبگان و استعدادها برتر هر کشور، به‌عنوان نیروی انسانی با ارزش افزوده بالا، مهم‌ترین و با ارزش‌ترین سرمایه‌های موجود آن کشور هستند که مهاجرت آنان می‌تواند آثار و پیامدهای مختلف و اغلب زیان‌باری را برای جامعه دربر داشته باشد. با وجود اینکه در پژوهش حاضر همسو با نتایج پژوهش‌های رضوی (۱۳۹۴) و شیرخانی و بایزیدی (۱۳۹۷) برخی پیامدهای مثبت برای مهاجرت ورزشکاران در مدل پارادایمی شناسایی و عنوان شد اما در مقایسه با نتایج منفی آن بسیار کم و ناچیز بود (۵، ۷). مهاجرت نخبگان ورزشی مانند مهاجرت سایر نخبگان آثار سوئی در تمامی زمینه‌های اقتصادی و اجتماعی و سیاسی و فرهنگی به‌طور عمومی دارد. از جمله پیامدهای اقتصادی می‌توان به هدر رفت هزینه‌های

این پژوهش، بر پایه مجموعه علل و عوامل مؤثر در گرایش به مهاجرت ورزشکاران، به عنوان راهکارهای مرتبط با این عوامل در سه سطح استراتژی‌های سطح کلان، سطح میانی و سطح خرد تقسیم‌بندی شدند. همسو با نتایج پژوهش حاضر، جانمردی (۱۳۸۶) چهارچوب نظری تحقیق خود را در سه سطح کلان، میانه و خرد طراحی و معتقد بود با توجه به اینکه مهاجرت رفتاری تصادفی نیست و تصمیم‌گیری‌ها بر پایه سلسله مراتبی از ارزش‌ها انجام می‌گیرد، بررسی مهاجرت نخبگان در سه سطح به بهترین وجهی می‌تواند در شناخت، تبیین و تفسیر پدیده مؤثر واقع شود و هر تئوری‌ای می‌تواند سطحی از سطوح بروز تشدید مهاجرت نخبگان را توصیف و تبیین نماید. همچنین همسو با نتایج پژوهش حاضر، این نوع تقسیم‌بندی عوامل مؤثر در گرایش به مهاجرت با تفاوت‌های اندک در پژوهش‌های ذاکر صالحی (۱۳۸۶)، پارسول (۲۰۰۶)، اسماعیل‌زاده و ذاکر صالحی (۱۳۹۳) و عظیمی و همکاران (۱۳۹۸) نیز مطرح شده است (۱، ۴، ۱۰، ۲۲).

عوامل سطح کلان شامل شرایط و عوامل زمینه‌ای بودند که در سطح مدیریتی کلان به شکل عمومی و کلی در گرایش به مهاجرت نخبگان تأثیرگذار بوده و زمینه و بستر مهاجرت را فراهم می‌کنند. با توجه به نتایج به‌دست‌آمده، ارزیابی منفی ورزشکاران از شرایط مختلف داخلی کشور اعم از اقتصادی، اجتماعی، سیاسی، فرهنگی و از طرفی دیگر نگرش مثبت نسبت به شرایط حاکم در کشورهای پیشرفته عامل مهمی در تقویت گرایش به مهاجرت از کشور بودند. در همین راستا عوامل زمینه‌ای شناسایی‌شده در تحقیق حاضر با یکی از جامع‌ترین و کامل‌ترین مدل‌های مهاجرت یعنی مدل «جاذبه - دافعه» اورت لی^۱ که بیشترین کاربرد را در مبانی نظری مهاجرت

همکاران (۱۳۹۸) عنوان کردند پدیده مهاجرت نخبگان ورزشی که نماد یک ملت در مجامع بین‌المللی هستند، در فرآیند توسعه، تغییر نسل‌های آینده و تخریب اعتبار ملی تأثیر دارد. و مرادی و ستاری فرد (۱۳۹۹) عواقب مهاجرت ورزشکاران را به چهار دسته: ورزشی، فرهنگی - اجتماعی، امنیتی - سیاسی و اقتصادی تقسیم‌بندی کردند (۲، ۱۳). پژوهش حاضر، موضوع مهاجرت نخبگان ورزشی را یک کنش اجتماعی معنادار، با انگیزه‌های ذهنی و برخاسته از یک بستر معنایی خاص تلقی می‌کند که دارای پس‌زمینه چندبعدی بوده و نمی‌توان آن را صرفاً با نگاهی تک‌بعدی و یک‌سونگر مورد مطالعه و ارزیابی قرارداد؛ لذا برای درک صحیح و جامع از علل، بسترها (زمینه) و پیامدها از روشی کیفی، ژرفانگر و کاربردی و با استفاده از تکنیک گراندد تئوری و ابزار مصاحبه اکتشافی استفاده شد. این عوامل در سه مرحله کدگذاری، شناسایی، خلاصه و تحلیل گردیدند که این امر در انتها، منجر به استخراج مدل نهایی پژوهش شد. در پی نتایج به‌دست‌آمده مجموعه‌ای از عوامل در کنار یکدیگر و در تعامل باهم در تعیین الگوی مهاجرت ورزشکاران مؤثر هستند که در سه سطح کلان، سطح میانی و سطح خرد تقسیم‌بندی شدند. عوامل سطح کلان شامل: برخی عوامل موجود در شرایط مداخله‌گر جهانی و شرایط زمینه‌ای اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی مدل پارادایمی هستند. عوامل سطح میانی شامل: برخی عوامل موجود در شرایط علی مدل پارادایمی (عوامل مدیریتی، عوامل ساختاری و عوامل تسهیلاتی و رفاهی) که در محیط نزدیک به ورزشکاران و مربوط به متولیان ورزش کشور هستند. و در نهایت سطح خرد شامل: عوامل فردی و ویژگی‌های شخصیتی و روان‌شناختی خود ورزشکاران است. همچنین مجموعه راهکارها و استراتژی‌های به‌دست‌آمده در

ساختاری قابل اجرا بوده و حل مسئله مهاجرت گسترده نیروی انسانی متخصص در بلندمدت و به‌طور ریشه‌ای، به توسعه همه‌جانبه و پایدار در تمامی ابعاد اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی وابسته است. همچنین شایسته است در مورد آشفتگی‌های اجتماعی - فرهنگی و سیاسی که موجب نارضایتی می‌شود و تعلق خاطر به اجتماع ملی را کاهش می‌دهد، اصلاحاتی صورت گیرد. نتایج پژوهش حاضر در ارائه استراتژی‌های سطح کلان با نتایج کثیرالوالد و همکاران^۲ (۲۰۱۶) و شاه‌آبادی و جامه‌بزرگی (۱۳۹۳) سازگاری دارد (۱۹، ۶).

عوامل مهمی که در سطح میانی شناسایی و طبقه‌بندی شدند شامل عوامل مدیریتی، عوامل ساختاری و عوامل تسهیلاتی و رفاهی در شرایط علی مدل پارادایمی بودند که در محیط نزدیک به ورزشکاران و مربوط به متولیان ورزش کشور هستند. می‌توان اذعان کرد این عوامل، از علل اصلی گرایش به مهاجرت ورزشکاران نخبه به‌طور خاص محسوب می‌شوند. از آنجایی که اساس پیشرفت هر جامعه‌ای در تمامی زمینه‌ها از جمله ورزش، مدیریت سالم و کارآمد است، برای جلوگیری از خروج استعدادها ورزشی نیز باید به این مهم توجه کافی داشت. همسو با نتایج تحقیق حاضر، جانعلی‌زاده و همکاران (۱۳۹۳) مدیریت‌های ناپخته و ناکارآمد را از مهم‌ترین عوامل اجتماعی مؤثر بر مهاجرت نخبگان عنوان می‌کنند (۳). همچنین نتایج پژوهش باقری و همکاران (۱۳۹۸) نشان داد که ناکارآمدی نظام مدیریتی و بی‌برنامگی فدراسیون‌ها از مهم‌ترین عوامل مؤثر بر مهاجرت نخبگان ورزشی محسوب می‌شوند (۲). عوامل ساختاری بیشتر به عدم وجود زیرساخت‌های مناسب، نبود امکانات و سخت‌افزارهای لازم در سطح استانداردهای جهانی برای تمامی رشته‌های ورزشی اشاره دارد. به نظر می‌رسد وقتی یک ورزشکار پا به

نخبگان داراست، سازگاری دارد (۱). همچنین بسیاری از متغیرهای شناسایی‌شده تحقیق حاضر به‌عنوان عوامل زمینه‌ای اقتصادی، اجتماعی سیاسی و فرهنگی در قالب عوامل رانشی و عوامل کششی در تحقیقات بسیاری از محققین حوزه مهاجرت نخبگان اشاره شده که نشان از اهمیت بالای این عوامل شناسایی‌شده دارد. از جمله این تحقیقات می‌توان به کیانی و همکاران (۱۳۹۷)، طاهری و کاظمی (۱۳۹۷)، عظیمی و همکاران (۱۳۹۸) اشاره کرد (۱۲، ۹، ۱۰). در حوزه مهاجرت ورزشی نیز همسو با نتایج تحقیق حاضر، نتایج تحقیقات مگواپر (۲۰۱۱)، باقری و همکاران (۱۳۹۷) و مرادی و ستاری فرد (۱۳۹۹) نشان می‌دهد که عوامل اقتصادی، اجتماعی و سیاسی و فرهنگی از مهم‌ترین متغیرهای مؤثر بر مهاجرت ورزشکاران هستند (۲۰، ۲، ۱۳). دیگر عامل مهم شناسایی‌شده در سطح کلان، عوامل کلان جهانی و متغیرهای مربوط به آن است که همسو با یکی دیگر از نظریه‌های مهم در زمینه مهاجرت، یعنی نظریه جهانی‌شدن و نظام جهانی است که مهاجرت نخبگان را در سطح کلان تبیین می‌کند. در راستای نتایج تحقیق حاضر اسماعیل زاده و ذاکر صالحی (۱۳۹۳) در مطالعه خود نظریه جهانی‌شدن را در رتبه دوم نظریه‌های تبیین‌کننده مهاجرت نخبگان معرفی کردند (۱) و مگواپر (۲۰۱۱) و جانسون و انگبرسون^۱ (۲۰۱۷) نیز جهانی‌شدن را یکی از دلایل مهم مهاجرت ورزشکاران عنوان کردند (۲۰، ۱۸).

لذا از آنجاکه یکی از مهم‌ترین زمینه‌های شکل‌دهنده مهاجرت نخبگان به‌طور کل و نخبگان ورزشی به‌طور خاص، ضعف و ناکارآمدی ساختارهای داخلی کشور در حوزه‌های اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی است، به نظر می‌رسد برنامه‌ریزی اصولی برای مهار و کنترل مهاجرت نخبگان ورزشی کشور در چارچوب طرح‌های کلان اصلاح

دنیای حرفه‌ای می‌گذارد، وجود امکانات مناسب و دسترسی به مربیان حرفه‌ای و باتجربه عامل مهمی است که می‌تواند زمینه موفقیت‌های ورزشکار را فراهم کند. فراهم نشدن امکانات آموزشی و زیرساختی در سطح مناسب، باعث می‌شود که ورزشکار راه موفقیت خود را در سفر به جایی ببیند که این امکانات را فراهم می‌کند. بررسی مطالعات صورت گرفته در این حوزه نشان از اهمیت این عوامل برای نخبگان ورزشی و تصمیم آن‌ها برای مهاجرت دارد. از جمله باقری و همکاران (۱۳۹۸) معتقدند که فراهم نشدن امکانات و زیرساخت‌ها در سطح مناسب، باعث تصمیم به مهاجرت ورزشکاران نخبه می‌شود (۲). مرادی و ستاری فرد (۱۳۹۹) نیز کیفیت و کمیت حداقلی امکانات و کمبودها و نقصان‌های زیرساختی و تجهیزات ورزشی را از مهم‌ترین عوامل مهاجرت ورزشکاران عنوان می‌کنند (۱۳). در نهایت عامل بسیار مهم و مؤثر دیگر در مهاجرت ورزشکاران کشور، عامل تسهیلاتی و رفاهی است که تقریباً در تمامی پژوهش‌های حوزه مهاجرت نخبگان به اهمیت آن، اشاره و تأکید شده است و می‌توان گفت مهم‌ترین عامل در گرایش به مهاجرت نخبگان ورزشی مسائل اقتصادی و رفاهی و تسهیلاتی است. از جمله متغیرهای این عامل می‌توان به مشکلات اقتصادی ورزشکاران، نامناسب بودن وضعیت معیشتی بسیاری از ورزشکاران حرفه‌ای، عدم حمایت مالی مناسب از ورزشکاران ملی‌پوش در دوران قهرمانی، نظام حقوق و مزایای بسیار ناکافی و ناکارآمد برای قهرمانان ورزشی اشاره کرد.

بنابراین استراتژی‌های سطح میانی در این پژوهش شامل راهبردها و راه‌کارهایی بود که سازمان‌ها و نهادهای متولی ورزش کشور باید در پیش گیرند. از آنجایی که عوامل مؤثر بر گرایش به مهاجرت ورزشکاران نخبه صرفاً مربوط به عوامل اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی در سطح

کلان نبوده و نقص‌ها و کمبودهای درون سیستمی نهادها و متولیان ورزشی و وضعیت و عملکرد آن‌ها در به وجود آمدن پدیده مهاجرت تأثیر اساسی دارد؛ لذا لازم است در این سطح نیز راهبردها و استراتژی‌های درستی اتخاذ گردد. از جمله مهم‌ترین راهبردهای این سطح می‌توان به مدیریت مناسب در ارتباط با مسائل زیرساختی ورزش، ایجاد لیگ‌های ساختاریافته، طرح‌ریزی و اجرای برنامه‌های توسعه سطوح پایه، جذب مربیان باتجربه داخلی و خارجی و بهبود شرایط حرفه‌ای ورزشکاران اشاره کرد. در همین راستا مرادی و ستاری فرد (۱۳۹۹) سه دسته راهکارهای تشویقی، تنبیهی و سیاستی را صرفاً در سطح میانی برای سازمان‌ها و فدراسیون‌های ورزشی ارائه داده و باقری و همکاران (۱۳۹۸) نیز راهکارهای مشابهی برای ایجاد انگیزه لازم را برای ماندگاری ورزشکاران در کشور عنوان کرده‌اند (۲، ۱۳).

در نهایت عوامل مهم دیگری که در سطح خرد شناسایی و طبقه‌بندی شدند، عوامل فردی و ویژگی‌های شخصیتی و روان‌شناختی خود ورزشکاران بود. در مورد اهمیت هر یک از متغیرهای عوامل فردی و جمعیت‌شناختی همسو با نتایج تحقیق حاضر، پارنول (۲۰۰۶) معتقد بود تصمیم به مهاجرت بیشتر به شخصیت، آرزومندی، جاه‌طلبی، نگرش‌ها و انگیزه افراد بستگی دارد (۲۲). همچنین در تحقیق فروتن و شیخ (۱۳۹۶) و همچنین فو^۲ (۲۰۱۵) به اهمیت عوامل فردی و شخصیتی در گرایش به مهاجرت تأکید شده است (۱۱، ۱۷). در زمینه مهاجرت ورزشی نیز عوامل فردی متغیرهای مهمی هستند که هم‌راستا با نتایج تحقیق حاضر، در تحقیقات ایوانس^۳ (۲۰۱۴) و باقری و همکاران (۱۳۹۸) در عناوین مختلف به اهمیت آن‌ها اشاره شده است (۱۶، ۲). لذا استراتژی و

3. Evans, A. B.

1 Parnwell

2 Cornell Edison Foo

راهکارهای سطح خرد (فردی) نیز به نوبه خود می‌تواند در ارتباط با پدیده مهاجرت ورزشکاران مؤثر واقع شود. سطح خرد بر این مبنا شکل می‌گیرد که سیستم ارزشی خاص یک فرد، خواسته‌ها و انتظارات او، می‌تواند دلیل مهاجرت قرار گیرد. راهبردهایی که با شناخت نیاز ورزشکاران و برانگیختن آنان با تکیه بر همین نیازها، و تلاش برای شکوفا ساختن استعداد های آنان، در سطح فردی می‌تواند انگیزه لازم را برای ماندن در کشور فراهم آورد. اگرچه شرایط کلان موجود در هر کشور در سطح کلان و وضعیت حرفه‌ای ورزشکاران در سطح میانی زمینه اصلی برای مهاجرت تلقی می‌شود، اما در نهایت این خود ورزشکار است که تصمیم نهایی را در خصوص ماندن یا ترک کشور خود می‌گیرد. به نظر می‌رسد وجه تمایز اصلی برخی از ورزشکاران که با وجود تمام ناملایمات و سختی‌ها بارها به عشق وطن و نام کشور از همه چیزشان گذشته‌اند تا پرچم کشور را در میدان‌های بین‌المللی به اهتزاز درآورند با ورزشکارانی که مهاجرت را ترجیح داده‌اند، همین عوامل فردی و شخصی در سطح خرد باشد. لذا در این سطح نیز می‌توان برنامه‌ریزی‌ها و استراتژی‌های مناسبی را از قبیل افزایش حس وطن‌دوستی و تعلق به وطن و دین در بین ورزشکاران تیم ملی، بهبود روحیه از خودگذشتگی و منش پهلوانی، ارتقای سطح زندگی و حل مشکلات فردی قهرمانان، برای کاهش یا جلوگیری از مهاجرت‌های روزافزون قهرمانان ورزشی طرح‌ریزی و اجرا کرد.

منابع و مآخذ

۱. اسماعیل‌زاده، علی‌اصغر. ذاکر صالحی، غلامرضا. (۱۳۹۳). بررسی مهاجرت نخبگان علمی در ایران. مطالعات راهبردی ورزش و جوانان؛ دوره ۱۳؛ شماره ۲۶؛ ص ۱۶۹-۲۰۳.
۲. باقری، هادی. قوام صفت، موسی. حاصلی، غلامرضا. (۱۳۹۸). شناسایی و اولویت‌بندی عوامل مؤثر بر مهاجرت ورزشکاران نخبه در ایران. مدیریت منابع انسانی در ورزش؛ دوره ششم؛ شماره ۲؛ ص ۲۵۷-۲۷۶.
۳. جانعلیزاده‌چوب‌بستی، حیدر. علیوردی‌نیا، اکبر. پورقاضی، شیوا. (۱۳۹۳). بررسی جامعه‌شناختی تمایل به برون‌کوچی نخبگان علمی. راهبرد فرهنگ؛ شماره بیست‌وپنجم؛ ص ۱۷۷-۱۵۳.
۴. ذاکر صالحی، غلامرضا. (۱۳۸۶). فرا تحلیل مطالعات انجام‌شده در زمینه جذب نخبگان و پیشگیری از مهاجرت آنان. مجله جامعه‌شناسی ایران. دوره هشتم؛ شماره ۱؛ ص ۸۱-۱۰۱.
۵. رضوی الهاشم، بهراد. (۱۳۹۴). طراحی الگوی دوسویه مهاجرت نخبگان علمی (ضرورت پیشرفت در جاده‌ای دوطرفه). مجله مدیریت فرهنگی؛ دوره نهم؛ شماره ۳۰؛ ص ۳۳-۴۳.
۶. شاه‌آبادی، ابوالفضل. جامه بزرگی، آمنه. (۱۳۹۳). تأثیر آزادی اقتصادی، سیاسی و مدنی بر مهاجرت (با تأکید بر مهاجرت نخبگان). فصلنامه مجلس و راهبرد؛ دوره بیست و یکم؛ شماره ۷۷؛ ص ۴۱-۶۹.
۷. شیرخانی، محمدعلی. بایزیدی، رحیم. (۱۳۹۷). مهاجرت، خروج سرمایه‌های انسانی و توسعه: مقایسه‌ی ایران و ترکیه. فصلنامه رهیافت‌های سیاسی و بین‌المللی. دوره دهم؛ شماره ۲ (۵۶ پیاپی)؛ ص ۹۷-۱۲۲.
۸. صالحی عمران، ابراهیم. (۱۳۸۵). بررسی نگرش اعضای هیئت‌علمی نسبت به علل مهاجرت نخبگان به خارج از کشور (مورد مطالعه: دانشگاه مازندران). نامه علوم اجتماعی؛ دوره جدید؛ شماره پیاپی ۲۸؛ ص ۵۶-۸۰.
۹. طاهری دمنه، محسن. کاظمی، محسن. (۱۳۹۷). تمایل به مهاجرت در بین جوانان: مطالعه‌ای کیفی در تصاویر آینده. فصلنامه مطالعات میان‌رشته‌ای در علوم انسانی، دوره دهم؛ شماره ۴؛ ص ۵۳-۷۸.
۱۰. عظیمی، علی. شیرازی، علی. کاظمی، مصطفی. پویا، علیرضا. (۱۳۹۸). کشف و تبیین خوسه‌های اعضای هیئت‌علمی مهاجرت کرده بر اساس تحلیل عاملی دیدگاه درباره موانع نگهداشت سرمایه انسانی دانشگاه‌های برتر ایران. پژوهش‌های مدیریت عمومی؛ دوره دوازدهم؛ شماره ۴۳؛ ص ۱۸۳-۱۵۷.
۱۱. فروتن، یعقوب. شیخ، مرتضی. (۱۳۹۶). بررسی گرایش دانشجویان دانشگاه فردوسی مشهد به مهاجرت بین‌المللی. جامعه‌شناسی نهادهای اجتماعی؛ دوره چهارم؛ شماره ۱۰؛ ص ۶۱-۷۹.
۱۲. کیانی، کورش. شهریاری پور، رضا. مرادی، فرشاد. صدر، حسین. (۱۳۹۷). مدل‌سازی ساختاری عوامل مؤثر بر گرایش به مهاجرت دانشجویان نخبه از کشور (مطالعه موردی: دانشگاه سمنان). نامه آموزش عالی، دوره جدید؛ دوره یازدهم؛ شماره ۴۴، ص ۱۵۱-۱۲۱.
۱۳. مرادی، مهدی. ستاری فرد، صادق. (۱۳۹۹). واکاوی مسئله مهاجرت ورزشکاران و ارائه راهکارهای اثربخش. مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی؛ معاونت پژوهش‌های اجتماعی - فرهنگی؛ دفتر مطالعات آموزش و فرهنگ (گروه ورزش، میراث فرهنگی و گردشگری)؛ کد موضوعی: ۲۷۰؛ شماره مسلسل: ۱۷۰۵۷؛ اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۹.

۱۴. موسوی راد، سیدحامد. قدسیان، حسین. (۱۳۹۴). تحلیل مهاجرت نخبگان و تأثیر سیاست‌های بازدارنده با استفاده از پویایی‌های سیستم. پژوهش‌های مدیریت راهبردی، دوره بیست‌ویک، شماره ۵۹؛ ص ۳۷ - ۶۳.
15. Botelho, Vera L. & Agergaard, Sine (2011). Moving for the love of the game? International migration of female footballers into Scandinavian countries. *Soccer and Society*, Volume 12(6), 806-819.
16. Evans, A. B. (2014). Contesting far flung fields: Sociological studies of migration and acculturation through sport.
17. Foo, C. (2015). Exploring sport migration through international student athlete recruitment: The sojourn of male soccer players from Trinidad and Tobago. *Journal of Physical Education and Sport Management*, 2(2), 149-164.
18. Jansen, J., & Engbersen, G. (2017). Have the Olympic Games become more migratory? A comparative historical perspective. *Comparative migration studies*, 5(1), 11.
19. Kasiralvalad, Ehsan; Bastan, Mahdi; Ahmadvand, Ali Mohammad & Abniki, Hadi (2016). Simulation Analysis of Brain Drain in Iran using System Dynamics Approach, the 34th *International Conference of the System Dynamics Society*. Delft, Netherlands.
20. Maguire, J. A. (2011). 'Real politic' or 'ethically based': Sport, globalization, migration and nation-state policies. *Sport in Society*, 14(7-8), 1040-1055.
21. Oonk, G., & van Campenhout, G. (2016). Who Belongs to the Nation? Sport, Migration and Citizenship Changes 1. Erasmus School of History Culture and Communication
22. Parnwell, M. (2006). *Population movements and the Third World*. Routledge.
23. Reiche, D., & Tinaz, C. (2019). Policies for naturalisation of foreign-born athletes: Qatar and Turkey in comparison. *International Journal of Sport Policy and Politics*, 11(1), 153-171.
24. Tarasanski, A. (2016). Migration in globalized sport: Finnish ice hockey players in Russia. Master's Thesis. Department of Sport Sciences. Social Sciences of Sport. University of Jyväskylä
25. Wollmann, A. S. (2018). Recent trends in nationality requirements in Olympic sports. *Netherlands International Law Review*, 65(3), 359-390.

Developing a model of the tendency to immigration amongst Iranian elite athletes: based on grounded theory

Heshmatolah moradi sharaf¹ – gholamreza shabani bahar² – masume majidi parast³ – nasrolah erfani⁴

1. PHD Candidate of Sport Management, Bu-Ali Sina University, Hamedan, Iran 2.

Professor of sport management, Allameh Tabatabai University, Tehran, Iran 3.

Assistant Professor of Sport Management, Faculty Member of Bu Ali Sina

University, Hamedan, Iran 4. associate Professor Department of Psychology,

Payame Noor University, Hamedan, Iran

(Received:2020/11/8;Accepted:2021/01/26)

Abstract

The purpose of this study was to develop a model of the tendency to immigration amongst Iranian elite athletes, based on grounded theory. The present study was carried out qualitatively using grounded theory (grounded theory). The statistical population consisted of experts in the field of sports and sociology, sport administration and elite athletes, which continued by snowball sampling and reached the theoretical saturation of the data in the form of 26 qualitative interviews. The main and sub-categories affecting the tendency of athletes to immigration in three stages of Open coding, Axial coding and Selective coding were identified and related to each other. The results showed that a set of factors together and in interaction with each other are effective in determining the pattern of migration of athletes, which were divided into three levels: macro, intermediate and micro. Macro-level factors include: some factors in the global interventionist context and the economic, social, political and cultural context conditions of the paradigm model. Intermediate level factors include: some factors in the causal conditions of the paradigm model (managerial factors, structural factors and facilities and welfare factors) that are in an environment close to athletes and related to the country's sports authorities. Finally, the micro level includes: individual factors and the personality and psychological characteristics of athletes themselves. Based on the results, the phenomenon of athlete migration is a multifaceted issue and no single factor can be introduced as an effective factor; Therefore, strategies related to these factors should be considered at three levels: macro, medium and micro to prevent or reduce this phenomenon.

Keywords

Elite athletes, Grounded theory, Sports migration, tendency to immigration.